

Slike kavkaskih motiva na naslovnoj stranici: sjedište gruzijske vlade u Tbilisiju (*snimila Laura Šakaja*); plaža na obali Kaspijskog jezera u Mahačkali (*snimio Mladen Klemenčić*)

SPOMENAR

- 4 Goran Arčabić: Gospodarska izložba u Zagrebu 1891.
- 15 Davorin Peterlin: Nikola Filipović

JAVNO MIŠLJENJE

- 24 Branko Salaj, Miroslav Kovač:
Hrvatsko govedarstvo na kobnom raskrižju

TEMA BROJA: KAVKASKI ZAPLET

- 29 Kavkaski zaplet
- 32 John O'Loughlin, Vladimir Kolosov, Jean Radvanyi:
Kavkaz u vremenu sukoba
- 44 Revaz Gachechiladze:
Političkogeografski pristup današnjoj Gruziji

GLOBALNI POGLED

- 51 Andrej Zubov:
Tranzicija iz postsvojetske države u ponovno rođenu Rusiju?

- Ivana Crljenko: Šetnja senjskim ulicama **56**
 Marinko Tomasović: Stećci i ploče **64**
 Goran Gizdavčić: Omiški pjeskari **70**
 Šimun Jurišić: Hrvatski stereotipi o Hrvatima **74**

DESCRIPTIO CROATIAE

- Velimir Cindrić: Tradicionalna zagrebačka izletišta **77**
 Mladen Joka: Zabranjena zemlja **85**
 Vladimir Borković: U lovu na jelene **96**

PUTOVNICA

- Tvrtko Andrija Mursalo: Hrvatska mladež zagrebačkih gimnazija u Titovoj Jugoslaviji **103**
 Stjepan Matković: Aneksijska kriza **114**
 Zlatko Matijević: Država Slovenaca, Hrvata i Srba **119**

POVJESNICA

- Emil Bellen: Biološka goriva – zelena goriva budućnosti? **128**

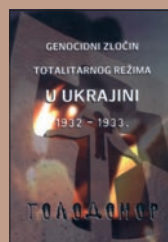
ZELENE STRANICE

- Vladimir Dugački: Medicinski aspekt krvoprolića u skupštini **132**

POVIJEST BOLESTI

- Trpimir Macan: Dugi put do nezavisnosti **135**
 Suzana Pešorda: Knjiga o dugo prešućivanom zločinu **139**

PRIKAZI, OSVRTI, RECENZIJE

Na naslovnoj stranici je slika morčića iz salona
Gelineo Bernaldi u Muzeju Staroga Grada na Hvaru

SPOMENAR

- 4** Sanja Cvetnić: Između zavičajnoga i europskoga identiteta
- 19** Vedran Benić: Udri Lindo, samo živo!

GLOBALNI POGLED

- 29** Clive Schofield: Nezakopano blago
- 35** Deniver Vukelić: Na udaru malja

TEMA BROJA: ZAVIČAJNI MUZEJI

- 42** Lidija Nikočević: Zavičajni muzeji
- 46** Marija Hajdić: Gradski muzej Korčula
- 51** Aldo Čavić: Muzej Staroga Grada na Hvaru
- 58** Fani Celio Cega: Muzej grada Trogira
- 66** Olja Višković: Narodni muzej Labin

Zdenka Frajtag: Beliščanski muzej	72
Borislav Bijelić: Muzej Đakovštine	78
Vladimir Sokol: Muzej Prigorja	85
Ratko Cvetnić: Muzej Turopolja	89
Ivan Dugandžić: Franjevački muzej na Humcu	94

TEMA BROJA: ZAVIČAJNI MUZEJI

Josip Faričić: Otok Rava	99
Eugen Teklić: Pozdrav iz Rovinja	107

DESCRIPTIO CROATIAE

Dušan Benčić – Zvonko Benčić: Treći put sam starac	113
--	------------

HRVATI U SVIJETU

Lucija Benyovsky: Društvo <i>Hrvatska žena</i> i Zagorka	124
--	------------

POVJESNICA

Branko Ostajmer: NDH pod savezničkim bombama	137
--	------------

PRIKAZI, OSVRTI, RECENZIJE

Sliku masline na naslovnoj stranici snimio je Bože Ujević

STUPOVI OPSTOJNOSTI

- 4** Tomislav Jonjić: Hrvatska pred sudom

SPOMENAR

- 16** Helena Bunijevac: Vlak za Dubrovnik
21 Zvominir Jakobović: Počeci električne rasvjete

TEMA BROJA: VIĐENJA DOMOVINSKOG RATA

- 29** Viđenja Domovinskog rata
30 Ante Nazor: Specijalizirani arhiv i znanstvena ustanova
36 Ozren Žunec: Domovinski rat u sociološkom kontekstu
39 Albert Bing: Domovinski rat i inozemni mediji
55 Jagna Pogačnik: Usponi, padovi i konačno dobri radovi

Hrvoje Lorković: Srodnici i suparnici: **65**
suha znanost i poetična vjera

GLOBALNI POGLED

Velimir Cindrić: Istarsko govedo **68**
Ivica Zvonar: Batina na Dunavu **77**
Stanko Piplović: Nekadašnji industrijski div **83**
Deniver Vukelić: Progoni vještica na zagrebačkom području **88**

DESCRIPTIO CROATIAE

Rhea Ivanuš: Hrvatski zbjeg u pustinji Sinaja **93**
Mateo Bratanić: Špijunska služba u El Shattu **101**
Nikola Crnković: Pomor novaljskih baraba **106**
Željko Karaula: Stjepan Radić i VMRO u Beču **111**

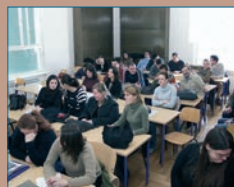
POVJESNICA

Bože Ujević: Zagvozd iza Biokova gvozda **119**

PUTOVNICA

Ante Vukasović: Preporod odgoja i zaštita **126**
mladeži – hrvatski imperativ

JAVNO MIŠLJENJE

Martina Grahek Ravančić: Fragmenti razgrnute prošlosti **134**
Jasna Čapo Žmegač: Dvostruki stranci **138**

PRIKAZI, OSVRTI, RECENZIJE

Slike na naslovnoj stranici: King's College Chapel u Cambridgeu
(*snimio Mirko Sardelić*); glavica maslačka s dozrelim sjemenjem
(*snimila Natalija Šugar*)

STUPOVI OPSTOJNOSTI

- 4** Jesús Giralte: Katalonska enciklopedija

GLOBALNI POGLED

- 10** Nina Blom: Slike s otvorenja izložbe
17 Velimir Cindrić: Žlica, vilica, nož
23 Mirko Sardelić: Sveučilište Cambridge – 800. obljetnica

TEMA BROJA: KAKO SE NEKAD PUTOVALO

- 28** Mladen Klemenčić: Kako se nekad putovalo
34 Grozdana Cvitan: Sve je u životu pruga
38 Matija Markulin: Putovanja strica Vujca
47 Ante Stamać: Zadarska putovanja
50 Nives Opačić: Vlakom prema jugu
55 Zdravko Jelaska Marijan: Prugom, cestom, zrakom,
a i morem ako treba
60 Josip Stipanov: Putovanje kao druženje
65 Stevo Mačković: Al' se nekad dobro putovalo!

Ivan Kozlica: 500 godina poslije... **72**
Velid Đekić: Hrvatsko-kavkaske naftne veze **76**

HRVATI U SVIJETU

Damir Stanić: Crkva Gospe od Čudesa u Oštarijama **81**
Damir Vukušić: Gorski spašavatelji **86**

DESCRIPTIO
CROATIAE

Josip Bratulić: Valvasor o Istri i Hrvatskoj **90**

SPOMENAR

Tado Oršolić: Tolisa **96**
Ivan Peklić: Alberto Ognjen Štriga **103**

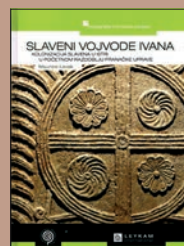
POVJESNICA

Ivan Šugar: Zeleni krajolik Istre – ljepota i zdravlje **113**

ZELENE STRANICE

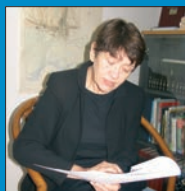
Trpimir Vedriš: Odakle su došli istarski Slaveni? **126**

PRIKAZI, OSVRTI,
RECENZIJE

Slike na naslovnoj stranici: lipicanac ispred ergele u Lipiku (snimio Ivan Pušćenik); dio murala iz predsjedničke palače u Ciudad de México (snimila Mirjana Polić Bobić)

HRVATI U SVIJETU

- 4 Branka Magaš: Bilo je nerazumno dovesti Srbiju do Knina
- 13 Gojko Borić: Hrvati u Madridu

TEMA BROJA: LIPIK

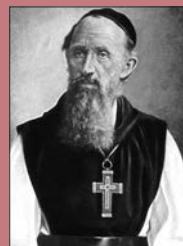
- 28 Tema broja: Lipik
- 30 Antun Haramija: Lipik danas
- 36 Vijoleta Herman Kaurić: Nekoć slavno lječilište
- 42 Oto Kraml: Bolnica Lipik kroz stoljeća
- 48 Jasminka Stričević: Kursalon, vile, park
- 51 Stjepan Horvat – Mato Čačić: Državna ergela Lipik
- 56 Stanko Špoljarić: Likovna kolonija

PUTOVNICA

- 58 Mirjana Polić Bobić: Meksička ruta 2010 za Hrvate

Margareta Matijević: Trapisti u Banjoj Luci **72**

SPOMENAR

Boro Krstulović: Djedovi sukobi s Brozom i Bakarićem (razgovarao Josip Mihaljević) **80**

Zvonko Madunić: Šubići u središtu **85**

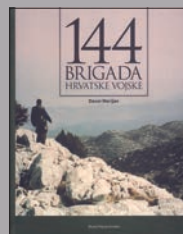
Nevenka Nekić: Strossmayer i Tombor **90**

POVJESNICA

Davor Marijan: Domovinski rat u projektima Hrvatskog instituta za povijest **97**

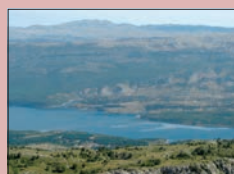
Ivica Miškulin: Tko iz povijesti ne uči **101**

STUPOVI OPSTOJNOSTI

Velimir Borković: Čuvajmo Peruću **107**

Goran Gizdavčić: Dalmatinski magarac **114**

DESCRIPTIO CROATIAE

Jadran Jeić: Tvornica tamburica i ostalih glazbala Terezija Kovačić **116**

OGNJIŠTE

Zrinka Pešorda Vardić: Zlatno doba Trogira **122**

PRIKAZI, OSVRTI, RECENZIJE

STUPOVI OPSTOJNOSTI

- 4** Ankica Pandžić: Povijest Muzeja je povijest hrvatskog naroda

SPOMENAR

- 10** Sanja Cvetnić: Tableau vivant
17 Željko Brguljan: Velikani kiparstva u Boki

TEMA BROJA: SVEĆENIČKE PUSTINJE

- 24** Tema broja: Svećeničke pustinje
25 Joško Belamarić i Mirko Sardelić: Marjanske crkvice i pustinje
29 Mirko Sardelić: Pustinja Blaca
34 Mladen Klemenčić: Posljednji blatački pustinjaci

GLOBALNI POGLED

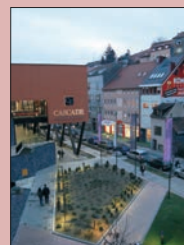
- 44** Željko Garmaz: Kraj Afrike kakva je nekoć bila
48 Velimir Cindrić: Priče o odrescima

Ivan Majnarić i Maja Katušić: Manastiri i minareti u impresiji usputnika **55**
Dinko Mitić: Iz nepalskoga bloga **61**

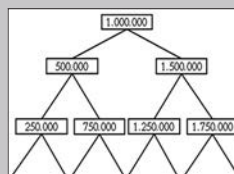
PUTOVNICA

Aleksandar Lukić: Nove prijestolnice opskrbe i dokolice **70**
Želimir Laszlo: Rijeka – viđenje jednog *outsidera* **80**
Eugen Teklić: Dvigrad kroz vjekove **87**
Ivica Zvonar: Vinogradi i stare klijeti u Šemovcima **92**

DESCRIPTIO CROATIAE

Zdenko Kremer: Baze podataka **99**

PRO FUTURO

Vlatka Štimac Ljubas: Prvi ženski časopisi na hrvatskome jeziku **104**

POVJESNICA

Ivana Šugar: Biljnozemljopisna područja i čovjek **116**

ZELENE STRANICE

Margareta Matijević: Međuratni Split **118**
Jasna Čapo Žmegač: Živjeti lokalno! **121**

PRIKAZI, OSVRTI, RECENZIJE

STUPOVI OPSTOJNOSTI

- 4 Jakša Kušan: Deficitarni smo u idealizmu i idealima

GLOBALNI POGLED

- 12 Branko Salaj: Apetiti i predrasude

TEMA BROJA: GEOPOLITIČKE PRIČE

- 29 Mladen Klemenčić: Geopolitičke priče
36 John O'Loughlin:
Trčanje i geopolitika – zadovoljstva terenskoga rada
40 Vladimir Kolossov: Prvi put u ratu
45 Gerard Toal: II & I
47 Elena dell'Agnesse: Osvježavajuće piće u Zambiji
50 Revaz Gachechiladze:
Granice na Južnom Kavkazu – uspomene očevidca
53 Anton Gosar: Kako sam postao Europljanin
58 Colin Flint: Geopolitika obitelji i nacije
62 Clive Schofield: Geopolitika je morska stvar
66 Julian Minghi:
Trebaju li studenti upozoriti profesore na pogreške?
69 Victor Prescott: Važno je imati sreću

Velimir Cindrić: Slastičarski Zagreb **72**
Davor Vidas: Grad na putu **79**

DESCRIPTIO
CROATIAE

Damir Blažina: Otočje Orkney – tako daleko, a tako blizu **87**

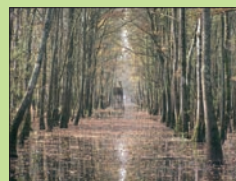
PUTOVNICA

Marinko Šišak: Renesansni mislilac iz arkadijskog Trstenog **93**
Ivan Peklić: Hrvatska tragetkinja Nina Vavra **99**
Tamara Tvrtković: Između znanosti i bajke – Ivan Tomko Mrnavić **108**

SPOMENAR

Dalibor Sumpor: Zaštićene prirodne vrijednosti **115**
Sisačko-moslavačke županije

ZELENE STRANICE

Zdravka Jelaska Marijan: Lijepa slika nekadašnjeg Splita **122**

PRIKAZI,
OSVRTI,
RECENZIJE

Slika na naslovnoj stranici: Katedrala u Palermu
(snimio Mirko Sardelić)

HRVATSKA REVIIJA

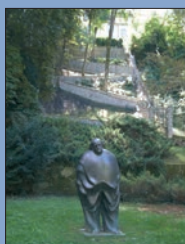
29 Mladen Klemenčić: Deset godina Hrvatske revije

SPOMENAR

- 16** Nives Opačić: Lucija Ožegović: Pismo mrtvom sinu
- 23** Vedran Benić: Obrt dug 152 godine
- 29** Nikola Crnković: Dragutinovo i Viktorijino znamenje
- 35** Matija Markulin: Djetinjstvo u ratnom Zagrebu
- 44** Darko Polšek: JNA u Vinkovcima

TEMA BROJA: PARKOVI U HRVATSKOJ

- 50** Sonja Jurković: Parkovi u Hrvatskoj
- 52** Mirna Petricioli: Tri časnika koja su voljela biljke
- 60** Fani Celio Cega: Park Garagnin
- 66** Bruno Šišić: Botanički vrt egzota
- 74** Zlata Živaković-Kerže: Osječki perivoji i šetališta
- 78** Sanja Gašparović i Ana Mrđa: Tuškanac
- 84** Sanja Gašparović: Novi zagrebački urbani pejzaži

- Joachim Weber: Između Rimljana, Rommela i sadašnjosti **88**
 Mirko Sardelić: Za svakog ponešto **92**
 Davor Vidas: Kula nad morem **96**
 Zvonko Madunić: U potrazi za Antaresom **102**

PUTOVNICA

- Lucija Benyovsky: Marija Kumičić **106**
 Tvrtko Andrija Mursalo: Hrvati u diplomaciji
 Kraljevine SHS i Jugoslavije **118**

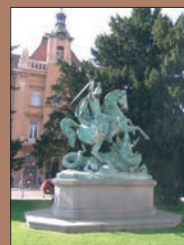
POVJESNICA

- Boris Čargo: Issa je bila mali grad neizmjerne vrijednosti!
 (razgovarala Anči Fabijanović) **127**

DESCRIPTIO CROATIAE

- Deniver Vukelić: Pretkršćanski prežici
 u hrvatskim narodnim tradicijama **133**
 Jadran Jeić: Trgovina glazbalima Tomay i Tkalčić **140**

OGNJIŠTE

- Gojko Borić: Zlonamjerno povezivanje
 NDH i Republike Hrvatske **144**

PRIKAZI, OSVRTI, RECENZIJE

KAZA

TEMA BROJA – Uskrs i uskrsnuće

Daniel Miščin

Egzistencijalnost uskrsnog zbiljanja 6

Nedjeljko Pintarić

Ljudska i Božja utjeha 18

Ana-Marija Vukušić

Uskrsno jutro je svanulo, Božjom ljubavi nas obavilo 32

Nives Opačić

Uskrs, Vazam ili Pasha? 42

Ivan Aralica

Uskrsni krijes Kuzme i Damjana 48

Vazam u hrvatskoj pjesničkoj riječi 54

Ennio Stipčević

Glazbeni Uskrs u renesansnom Dubrovniku 60

Barbara Zlatar Kamber

Uskrs za stolom 66

HRVATSKA DANAS

U fokusu: prijedlozi zakona o visokom školstvu i znanosti

Mirjana Polić Bobić

Za dijalog lišen strasti 70

Mislav Ježić

Zbogom, zemljo znanja! 72

August Kovačec

Nije vrijeme za sukob 78

INTERVJU

Aleksa Bjeliš, rektor Sveučilišta u Zagrebu

Vrijeme je – vrući se kesteni moraju početi vaditi iz vatre 82

KULTURA ŽIVLJENJA

Zrcalo: osobna zaduženost

Ivan Burić

Zašto hitamo u crveno kao guske u maglu? 94

POVJESNICA

U retrovizoru: Dinko Zavorović, prvi povjesnik Dalmacije

Iva Kurelac

Potruga za istinom duga četiri stoljeća 100

KAKO ČITAMO SVIJET

Osobni imaginarij: Sjeverni Kavkaz

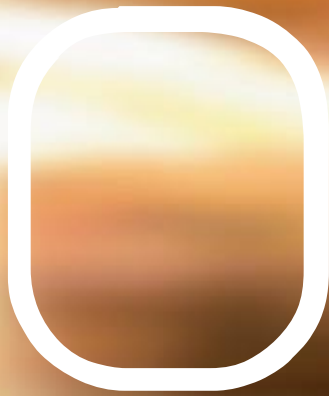
Mladen Klemenčić

Zemlja ljubaznih domaćina i čestih zdravica, kavkaski dugih i srdačnih 106

PUTOPIS: Vatikan

Josip Horvat

Stopama papa u papinskim čarapama 114

HRVATI U SVIJETU

Svjetionici: Ivan iz Vrane

Lovorka Čoralić

**Vranski ratnik pod mletačkim
stijegom** 122

Izvorno hrvatsko: B. P. Club

Davor Hrvoj

**Klub koji je uveo Hrvatsku
u Europsku Uniju** 128

KNJIŽEVNOST

Nove pjesme Petra Gudelja 132

Recenzije

Perina Meić

Odiseja u pjesništvu
Ante Stamać, *Sabrane pjesme* 134

Igor Hofman

Kralj i kraljica tužnog karnevala
Albert Cohen, *Ljepotica Gospodnja* 140

Lovro Škopljanac

Informativno, stručno i pouzdano
Hrvatska književna enciklopedija 144

FILM I TELEVIZIJA

Pod mikroskopom: sapunice

Karla Lončar

**Mirisni mjhurići raskošnih
sapunica** 150

Recenzija

Janko Heidl

**Pametno i uzbudljivo o 113 godina
hrvatske sedme umjetnosti**
Nikica Gilić, *Uvod u povijest hrvatskog
igranog filma* 158

LIKOVNA UMJETNOST

Art déco u povijesnom kontekstu

Viktor Žmegač

**Derivat secesije u doba
automobila i zrakoplova,
modernih plesnih dvorana,
jazza i modnih revija** 162

Osvrt na izložbu Art déco

Jelena Mandić-Mušćet

**Hollywoodski glamur u sjeni
velike ekonomske krize** 168

Esej

Iva Körbler

**Posve osobna koloristička
zvučnost sanjara zbilje**
Igor Zidić, *Vatroslav Kuliš* 176

GLAZBA – Recenzija

Ennio Stipčević

**Tragovi hrvatskoga glazbenog
ottocenta**
Sanja Majer-Bobetko – Zdravko Blažeković –
Gorana Doliner, *Hrvatska glazbena
historiografija u 19. stoljeću* 184

HRVATSKA GASTRONOMSKA BAŠTINA: Mišancija

Josip Horvat

Neukročena divlja ljepota 186

KAZA

TEMA BROJA

Hrvatsko proljeće (1971. – 2011.)

Hrvoje Klasić

Od masovnog oduševljenja do masovne represije 6

Tihomir Ponoš

Je li studentski štrajk doveo do sloma hrvatskog proljeća? 18

Tihomir Ponoš

Sudbine studentskih vođa nakon sloma hrvatskog proljeća – »Hapsimo samo steklište i niškoristi« 24

Tihomir Ponoš

Matičari su u svojim idejama i zahtjevima otišli predaleko za ono doba 28

Nikica Mihaljević

Proljećarski ideologemi u emigrantskome tisku – »Ima li pravo naš genijalni cinik Krleža kad kaže da svaki pokušaj hrvatskog suvereniteta završava katastrofalno?« 32

Nives Opačić

Nacionalna disciplina: Hrvatska šutnja 40

INTERVJU

Božidar Novak, *hrvatski proljećar*, član CK SKH, predsjednik njegove Međunarodne komisije i generalni direktor *Vjesnika*

Dobio sam obavijesti o crnim trojkama koje će, ako situacija bude napeta, pokupiti određene ljude i likvidirati ih 46

Josip Šentija, *hrvatski proljećar*, član Vlade SR Hrvatske

Digli smo sidro s Trga sv. Marka, sidro koje zapravo nismo bili ni spustili 56

PUTOPIS: Den Haag

Josip Horvat

Selo-grad čiji stanovnici krumpire s placa nose u kutiji za violine 62

POVJESNICA

Bilo jednom u... Dalmaciji: Marulićevo zakopano književno blago

Iva Kurelac

Henrik VIII. – kralj zbog kojega su Englezi počeli obožavati oca hrvatske književnosti 68

U retrovizoru: Epidemija kuge u srednjovjekovnoj Europi

Gordan Ravančić

Kad crna smrt zakuca na vrata 76

HRVATI U SVIJETU

Svjetionici: Mihael Lauretano, obnovitelj Njemačko-ugarskog zavoda u Rimu

Mijo Korade

Disciplina, ozbiljnost i duhovnost 82

Izvorno hrvatsko: Intelektualno-gastronomski turizam: Last Minute Open Jazz Festival u Balama

Miroslava Vučić i Davor Hrvoj

Od Casanove i Zagorke do Denise Jannah i Ive Josipovića 88

10

KNJIŽEVNOST

Memory stick: novi roman Ede Popovića
Lomljenje vjetra 94

Esej: Lik imigranta u suvremenoj
španjolskoj književnosti

Maja Zovko

Potruga za zemljom u kojoj teče
med i mlijeko 100

Recenzije

Igor Hofman

Stoljeće na kulturološkom kauču
Viktor Žmegač, *Prošlost i budućnost*
20. stoljeća 106

Antun Pavešković

Koristan priručnik i vrijedan poticaj
Krešimir Nemeč, *Čitanje grada / Urbano*
iskustvo u hrvatskoj književnosti 110

FILOZOFIJA RELIGIJE

Recenzija

Hrvoje Škrlec

Otisak Svetoga u mirisima, zlatu i
tamjanu jeruzalemskoga Svetoga groba
Daniel Miščin, *U potrazi za svetim – Svjetlo s*
Istoka i transcendencija imanencije 112

FILM

Janko Heidl

Bratstvo čitatelja i velikog autora
Ante Peterlić, *Filmska čitanka* 114

LIKOVNA UMJETNOST

Osvrt na izložbu Anabel Zanze – *Stranice*
Iva Körbler

Protiv struje, protiv osrednjosti 118

Recenzija izložbe Krste Hegedušića

Mladen Lučić

Ambasador naivne umjetnosti
oslobođen svoga križa 124

Recenzija monografije *Hrvatska*
umjetnost – Povijest i spomenici

Jelena Mandić-Mušćet

Hrvatska je konačno dobila svoga
Jansona 132

GLAZBA

Esej: Glazba hrvatskog srednjovjekovlja

Hana Breko Kustura

Europski kontekst i regionalne
posebnosti 140

Recenzija

Ennio Stipčević

Bez politiziranosti i revanšizma –
knjiga za pažljivo čitanje
Katica Burić, *Glazbeni život Zadra*
u 18. i prvoj polovici 19. stoljeća 146

KULTURA ŽIVLJENJA

Zrcalo: Muzej prekinutih veza

Zlata Burcar

Pohranimo naše krpice,
s ljubavlju 148

KAZA

TEMA BROJA

Hrvatska i Europa

Tihomir Ponoš

HRVATSKA U EUROPSKOM ZAGRLJAJU:

Kraj snova ili početak razočaranja 6

Božo Skoko

ŠTO HRVATSKA NOSI EUROPI U MIRAZ?

Hrvatska – novi europski brend 20

Nives Opačić

HRVATSKI STANDARDNI JEZIK – OD OSAMOSTALJENJA DO ULASKA U EU:

Od čistionice do čekaonice 32

Grozdana Cvitan

EUROPSKOST NA HRVATSKI NAČIN:

Bugarska se širi 40

Miroslava Vučić

HRVATSKA U EUROPI I EUROPA U HRVATSKOJ:

Sve što se značajno dogodilo, mislilo, osjećalo... pretvorilo se u knjigu 44

Tihomir Ponoš

HRVATSKI GRB U MIJENAMA HRVATSKE POVIJESTI:

Povijest dezintegracije, integracije, ideologije i samostalnosti 50

DOSSIER: VUKOVAR 1991. – 2011.

Grozdana Cvitan

RAZGOVOR: ALENKA MIRKOVIĆ-NAĐ, BRANITELJICA VUKOVARA:

Meni je Vukovar emocionalna kategorija 56

Alenka Mirković-Nadž

EPILOG UZ 3. IZDANJE MEMOARSKE KNJIGE 91,7 MHz – GLASOM PROTIV TOPOVA

Ništa, apsolutno ništa, nije važnije od tvog života... 66

POST FESTUM

Sven Marčelić

PARLAMENTARNI IZBORI U HRVATSKOJ:

Hegel vs. Otto von Grunf 72

PUTOPIS

Josip Horvat

SLUČAJNI TURIST – JALTA:

U potrazi za zelenom livadom 78

KULTURA ŽIVLJENJA

Zrcalo

Josip Horvat

BOŽIĆNI ŠOPING:

Dijagnoza: potrošačko ludilo! Terapija: želimo ga ponovno! 86

U FOKUSU

Branka Primorac

UZ PEDESET GODINA NOBELOVE NAGRADE

IVI ANDRIĆU:

Nobelovac bez domovine i podrijetla? 92

KNJIŽEVNOST

Memory stick

NOVI ROMAN BRANKE PRIMORAC:

Ljepota bez mane 96

NOVI ROMAN IVICE PRTENJAČE:

Povijest obitelji kroz kupnju polovnih automobila 102

Esej

TAHAR BEN JELLOUN, SUVREMENI FRANKOFONSKI KNJIŽEVNIK

Maja Peterlić

Zašiveno marokansko tijelo 108

Recenzija – Igor Zidić, *Kost i gozba*

Ante Stamać

Četiri stavka o pjesništvu Igora Zidića 114

Milan Bešlić

Pisanje neizrecivosti duhovnoga i ljudskoga postojanja u jeziku 118

Recenzija – Dubravka Oraić Tolić, *Akademsko pismo: Strategije i tehnike klasične retorike za suvremene studentice i studente*

Davor Dukić

Priručnik i prijatelj 122

Jasna Horvat

Čestitam! Upravo ste napisali izvrsnu akademsku prozu! 124

Recenzija – Tatjana Jukić, *Revolucija i melankolija*

Igor Hofman

Crna žuč revolucije 126

Recenzija: Jasna Horvat, *Auron*

Milica Lukić

Savršena neproporcija ljepote 128

RETORIKA – FILOZOFIJA – POVIJEST UMJETNOSTI – POVIJEST

Recenzija – Francis A. Yates, *Umijeće pamćenja*

Lovro Škopljanac

O umjetn(ičk)om pamćenju 130

HRVATSKA TRADICIJSKA KULTURA

Recenzija – Stipe Botica, *Biblija i hrvatska tradicijska kultura*

Evelina Rudan

Biblija je motivacija, snaga i uzor tradicijskoj kulturu 132

FILM

Živa istina Tomislava Radića – ususret 40. obljetnici filma:

Janko Heidl

Pričalo se da Tito nije htio gledati Živu istinu 134

Recenzija – Tomislav Pinter, *Blijeda sjećanja*

Janko Heidl

Ja sam Tomislav Pinter, ja snimam filmove 140

PRIMIJEJENI URBANIZAM

Arsenal – zaštitni znak grada Hvara

Andrej Žmegač

Od brodskih konopa i jedara do likovnih izložbi, kazališnih predstava i hrama knjige 142

LIKOVNA UMJETNOST

Retrospektiva Mate Celestina Medovića

Romina Peritz

Jedina mu je prava ljubav bila – pelješki krajolik 148

Osvrt na izložbu hrvatskih umjetnika u Galeriji-Muzeju Lendava

Jelena Mandić-Mušćet

Osmorica veličanstvenih 158

Recenzija izložbe *Ekspressionizam u Hrvatskoj*

Romina Peritz

Krik, strast i bunt 166

Recenzija monografije *Moderni slikari Romine Peritz*

Milan Bešlić

Nitko nikada nije povjerovao da je slikarstvo mrtvo 172

GLAZBA

Esej – Glazbeno tiskarstvo u Hrvatskoj

Ennio Stipčević

***Cithara octochorda* – remek-djelo nakladničkoga umijeća** 174

Recenzija – CD *Adagio* Sandre Bagarić i Darka Domitrovića

Eva Kirchmayer-Bilić

Dojmljiva interpretacija i kristalno jasna klavirska dionica 178

HRVATI U SVIJETU

Izvorno hrvatsko – Salon Mila u Zagrebu: Umjetnost oblikovanja kose

Jelena Mandić-Mušćet

More, more jadransko... u kosi 180

Svjetionici – Ivana Popović: Urbana priča za hrabre i osviještene

Zlata Burcar

Miris vlage, mačke koje se lijeno šetaju i... visoka moda 186

Kazalo

Tema broja: demografija

- Andelko Akrap
Demografska putanja u Hrvatskoj 4
- Robert Skenderović
Useljavanje u Hrvatsku 26
- Aida Mujkić
Zdravlje djece u Hrvatskoj 32

Povjesnica

- Željko Holjevac
Prvi svjetski rat 36
- Ante Smith-Pavelić
Trumbić i Krfska deklaracija 52

Arheologija

- Hrvoje Vulić
Kamenica 62
- Dino Milinović
Kasnoantička ostava u Vinkovcima 67

Hrvati u svijetu nekad i danas

- Lovorka Čoralić
Meštari od kristala 78

Descriptio Croatiae

- Mladen Klemenčić
Ulice prijateljstvo znače 84

Život Matice hrvatske

- Matica hrvatska u vremenu krize 88

Izvorišta

- Tomo Vinšćak
Tragovi stare pretkršćanske vjere u Hrvata 96
- Radoslav Katičić
Živa predaja o Perunovu liku 99

Objetnice u hrvatskoj kulturi

- Lucija Ljubić
Hvarsko kazalište 102

Hrvatska književnost

- Sven Adam Ewin
Trideset i tri pjesme 112
- Josip Užarević
O lirici Svena Adama Ewina 123
- Andrijana Kos-Lajtman
Vilikon (prikaz romana) 128
- Jasna Horvat
Vilikon (roman) 130

Likovnost i prostor

- Igor Zidić
Izvješće o Beuysu i Trebotiću 142
- Igor Fisković
Francuski umjetnici u Dubrovniku 16. stoljeća 150

Recenzije, osvrti i prikazi skupova

- Sanja Knežević
Romansirana biografija stvarne Vukovarke 160
- Helena Sablić Tomić
O potrošačkom društvu, globalizaciji, čitanju i starosti 162
- Kristina Grgić
Vrijedan podsjetnik na europsku pjesničku tradiciju 164
- Maša Kolanović
Emancipacijske analitičke prakse 168
- Danijela Lugarić Vukas
Kalendar sjećanja ili nakon mladosti 170
- Petar Šegedin
Filozofska škola Matice hrvatske 173
- Jana Haluza
Još jedan dragulj u festivalskoj kruni 176

Kazalo

Tema broja: Djelo Ruđera Josipa Boškovića

Stipe Kutleša

RUĐER BOŠKOVIĆ

4

Marito Mihovil Letica

BOŠKOVIĆEVI JUBILEJI

19

Povjesnica

Milorad Pavić

TRAGOM STARIH SVJEDOČANSTAVA
O HRVATSKOM JADRANU

26

Putovnica

Ante Bralić

POGLED NA RAMU

36

Obljetnice u hrvatskoj kulturi

Marija Ott Franolić

O DNEVNIKU DRAGOJLE JARNEVIĆEVE,
O DVJESTOTOJ OBLJETNICI ROĐENJA

44

Sanja Majer Bobetko

NE DOČEKAVŠI MENDELSSOHN

52

Film

Masumi Kameda

POGLED NA KRHKO SREDIŠTE

58

Hrvatska književnost očima drugih

Reinhard Lauer

NJEMAČKA GLEDANA KRLEŽINIM OČIMA

62

Prijevodna književnost

- Radoslav Katičić
RAZLIKE ZGODE LJUVENE 67

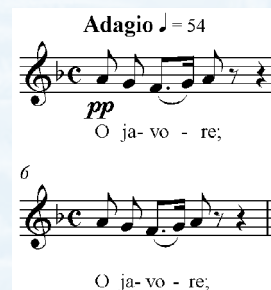
Hrvati u svijetu nekad i sad

- Mirjana Polić Bobić
NAPOKON PRIZNANJE U VLASTITOJ KUĆI 72

Ostavština tradicijske kulture

- Petra Biskup
HRVATSKE TRADICIJSKE USPAVANKE 80

Božićne teme

- Franka Miriam Brueckler
MATEMATIČKI BOŽIĆNI POKLON
S POSLJEDICAMA 86

- Ivan J. Bošković
BILJEŠKA UZ BOŽIĆNU PREMIJERU JULIJANE
MATANOVIĆ 91

- Julijana Matanović
BOŽIĆNA PREMIJERA 94

Recenzije, osvrti i prikazi skupova

- Sanja Knežević
»I OTRT ĆE IM SVAKU SUZU S OČIJU« 99

- Evelina Rudan
OTPOR PROGONSTVU I DUG ZAVIČAJU 103

Kazalo

TEMA BROJA: HRVATSKA ĆIRILIČNA BAŠTINA

Stjepan Damjanović

Hrvatska ćirilična baština u povijesti hrvatske kulture i njezino mjesto u hrvatskoj filologiji

4

Anica Nazor

Dubrovački ćirilski molitvenik iz 1512. godine

8

Lejla Nakaš

Hrvatsko-bosanska ćirilična korespondencija 16. i 17. stoljeća

12

Josip Lisac

Šibenska dionica hrvatske ćirilične baštine

17

Milica Lukić, Vera Blažević Krezić

Tragom hrvatske ćirilične baštine u Slavoniji

20

Ivan Botica, Marko Rimac

Mletačko i tursko dopisivanje ćirilicom na istočnojadranskom prostoru

24

Milko Brković

Neobjavljene poljičke ćirilične isprave

26

LIKOVNOST I IDENTITET

Boris Ljubičić Priznanje

30

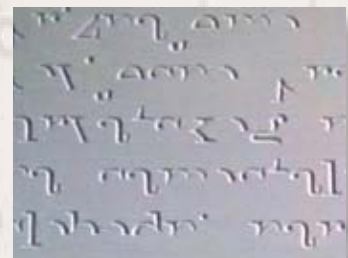
POVJESNICA

Mirjana Matijević Sokol 600. obljetnica grada Crikvenice

34

Ana Šverko Splitski srednjovjekovni statut iz 1312. godine

41

OBLJETNICE U HRVATSKOJ KULTURI

Maša Grdešić **Sto godina Gričke vještice** 46

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

Seid Serdarević **Raskoš pripovijedanja** 51

Ivana Šojat-Kuči **Kraj** 53

Kronika: Evo Hrvatske (Croatie, la voici)

Ivan Supičić
**Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
na predstavljanju Hrvatske u Francuskoj** 56

HRVATI U SVIJETU NEKAD I DANAS

Lovorka Čoralić **Srično pojde u Angliju** 64

Nikica Talan
**Hrvatski »gastarbajteri« u službi
portugalske krune** 70

Vinko Grubišić
Uspori i padovi Hrvatske seljačke stranke u Kanadi 84

RECENZIJE

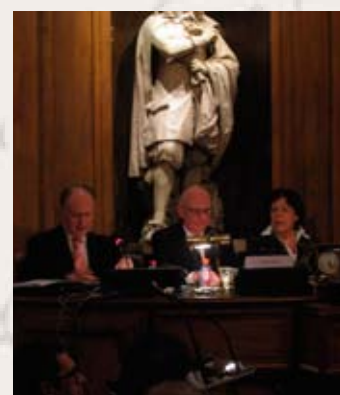
Zdravka Jelaska Marijan **Mala zajednica vrijednih ljudi** 91

Mirjana Polić Bobić **»Hrvati i Ilirske pokrajine 1809.–1813.«** 94

Helena Sablić Tomić **Mozaik zgusnutog vremena** 96

Anica Vlašić-Anić **Hrvatsko glagoljaštvo u europskom okružju** 100

Branka Hlevnjak **Kuća hrvatskog dizajna** 102

Kazalo

TEMA BROJA: POLJOPRIVREDA

Branko Salaj SELO JOŠ UVIJEK ČEKA SVOJU PRILIKU	4
Branko Salaj i Dragutin Vincek HRVATSKA POLJOPRIVREDA PRED VRATIMA UNIJE	11
Miroslav Kovač USPOREDBE AUSTRIJSKOG I HRVATSKOG SUSTAVA GOVEDARSTVA	17
Vladimir Lay NACIONALNI INTERES PREHRAMBENE ODRŽIVOSTI.	18

POVJESNICA

Mladen Klemenčić ČRNOMEREC	20
Gojko Borić OBJE JUGOSLAVIJE KAO NEUSPJEŠNI PROJEKTI POLITIČKIH MANJINA	32

PUTOVNICA

Leo Rafolt EKONOMIJOM POJMOVA UHVATITI PRAVO ZNAČENJE: JAPAN KAO <i>NESTABILNI OZNAČITELJ</i>	40
---	----

OBLJETNICE

Tomislav Kurelec IN MEMORIAM KRSTO PAPIĆ.	51
Krešimir Nemeč IGNORIRAM STRAŠNU SILU ŠTO PROLAZI PORED MENE.	56

KRONIKA: EVO HRVATSKE (CROATIE, LA VOICI)

Marija Tonković ml.

DVIJE IZLOŽBE HRVATSKE UMJETNOSTI NA FESTIVALU *CROATIE, LA VOICI* . . . 60

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

Maša Grdešić

KAD SU STARI BILI MLADI 70

Pavao Pavličić

SJEĆANJA NA POPULARNU KULTURU 72

ALTERA

Zdenko Kremer

ŠAHOVSKE ALTERNATIVE 80

RECENZIJE, OSVRTI I PRIKAZI SKUPOVA

Josip Lisac

BITKA ZA JEZIK. 86

Vedran Obućina

BORBA LEVIJATANA I BEHEMOTA 88

Milka Čar

SLUNJSKI VODOPADI
I HRVATSKI KONTEKST 91

Lana Molvarec

KULTURNO-ZNANSTVENI DOGAĐAJ U KOMIŽI 94

Jumbo plakat iz 2000. godine kojim se uvodi euro kao nova svjetska valuta. Kada euro postane jedinstvena valuta na cijelom prostoru kontinenta, nestat će i politička podjela na Istok i Zapad.

Foto: Boris Ljubičić

Kazalo

Tema broja: Pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji

Radoslav Katičić	
HRVATSKI JEZIK I EUROPA	4
Boris Ljubičić	
A SAD EUROPA	10
Anđelko Akrap	
DEMOGRAFSKI POGLED NA ULAZAK HRVATSKE U EUROPSKU UNIJU	15
Višnja Starešina	
U ŠKARAMA COOPEROVE DOKTRINE POSTMODERNOG IMPERIJALIZMA.	28
Franka Miriam Brueckler	
KAKO RASPODIJELITI ZASTUPNIČKA MJESTA U EUROPSKOM PARLAMENTU?	33
Anita Skelin Horvat	
KAKO GOVORIMO KADA GOVORIMO O EUROPSKOJ UNIJI?	38
Maja Bratanić	
NAZIVLJE I IDENTITET HRVATSKOGA JEZIKA U EUROPSKOJ UNIJI	42
Maja Runje	
KRUG ZA TRG	47

Neobjavljena hrvatska književnost

Josip Užarević RIJEČ, ZEMLJA, SMRT	50
Vlasta Markasović RĀČI, DRŪMOVI, ŠĀMCEVI	53

Kronika: Evo Hrvatske (Croatie, la voici)

Mislav Ježić IVAN MEŠTROVIĆ KOD RODINA	60
Ivana Šijaković i Petra Biskup PARTNERSTVO FESTIVALA.	66

Obljetnice

Tatjana Čunko KAKO JE KLAVIR »POJEO« KNJIŽEVNIKA I SKLADATELJA, A IZNJEDRIO PROFESORA I KONCERTANTA.	68
Bratislav Lučin MEDITERANSKA PLOVIDBA HRVATSKE KNJIGE	77

Povjesnica

Dino Milinović U POTRAZI ZA POLITIČKIM IDENTITETOM	82
---	----

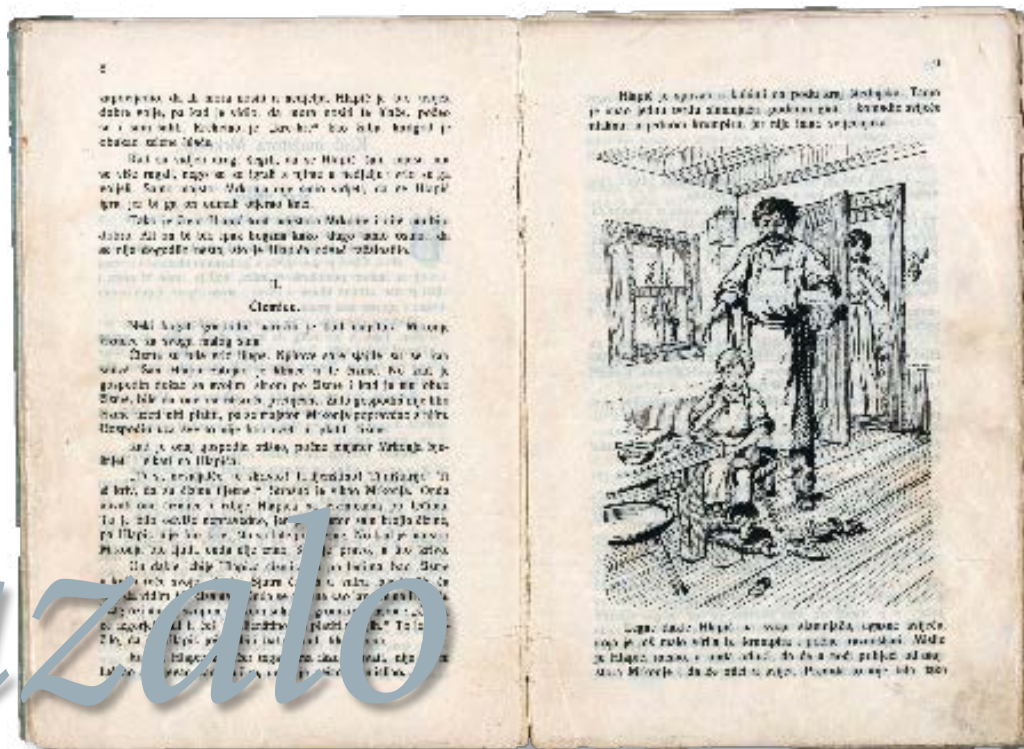
Hrvati u svijetu nekad i danas

Lovorka Čoralić SCUOLA DEGLI SCHIAVONI.	90
--	----

Recenzije, osvrti i prikazi skupova

Mira Muhoberac JEZIK I SVEMIR U ZRCALNU ODRAZU	98
Sanja Majer-Bobetko PROMENADA GLAZBENIM ZAGREBOM.	101
Danijela Lugarić Vukas RUSKI POSTMODERNIZAM IZ HRVATSKE PERSPEKTIVE.	103
Ivana Mance O MONUMENTALNOM MJERILU	105

Iz prvog izdanja *Čudnovatih zgoda šegrta Hlapića*, 1913. s ilustracijom Naste Šenoa-Rojc

Kazalo

Tema broja: 100. obljetnica *Čudnovatih zgoda šegrta Hlapića*

Jasna Ažman	
ŽIVOT ZAPISAN U PISMIMA	4
Dubravka Zima	
STOGODIŠNJICA ROMANA	20
Sanja Knežević	
»MALEN KAO LAKAT, VESEO KAO PTICA« – SUPERJUNAK 21. STOLJEĆA? . . .	26
Diana Zalar	
SLIKOVNICA U HRVATSKOJ	31
Andrijana Kos-Lajtman	
AUTOLICA DJETINJSTVA	36
Vanja Kulaš	
CRNOBIJELI SVIJET DJEČJE KINEMATOGRAFIJE	40
Jelena Marković	
ZLATNO DOBA DJETINJSTVA.	44
Evelina Rudan	
UZBUDLJIVA KNJIGA	46
Berislav Majhut	
DOVOLJNO LASTA ZA PROLJEĆE.	48
NEDOVRŠENE SLIKE	50

Intervju

- Razgovor sa Zdenkom Kovačem
 CJELOVITO SAGLEDAVANJE ČOVJEKOVIH BOLESTI 52
- Razgovor sa Zoranom Ladićem i Lovorkom Čoralić
 U POTRAZI ZA MIROM I BLAGOSTANJEM 57

Neobjavljena hrvatska književnost

- Dubravka Oraić Tolić
 MRAV SPAŠAVA SVIJET 62
- Anka Maksan
 SKITNJE JEDNOGA MRAVA 65
- Dunja Detoni Dujmić
 PRESLAGIVANJE PRIMIDA. 72
- Lana Derkač
 NAŠA POSLJEDNJA VEČERA 75

Obljetnice

- Tomislav Kurelec
 DOSTOJNO JUBILEJA 79

Descriptio Croatiae

- Mladen Ibler
 SJEĆAŠ LI SE »MARINE«? 84

Hrvatska i svijet

- Zvonimir Jakobović
 HRVATSKA I KONVENCIJA O METRU 90

Recenzije, osvrti i prikazi skupova

- Marko Špikić
 IVAN KUKULJEVIĆ IZMEĐU GENEALOGIJE I PROROČANSTVA 95
- Franko Ćorić
 DIKLECIJANOVA PALAČA: VELIKI ISTRAŽIVAČKI IZAZOV 98
- Ivo Žanić
 ILIRCI I JEZIK – POGLED IZ SOCIOLINGVISTIKE
 I KRITIČKE TEORIJE DISKURSA 102

Kazalo

Tema broja: CERN i Hrvatska

Daniel Denegri DUGI PUT DO HIGGSOVA BOZONA.	4
Mile Dželalija FILOZOFIJA ISTRAŽIVANJA HIGGSOVA BOZONA.	12
Ivica Puljak OTKRIĆE HIGGSOVA BOZONA DETEKTOROM CMS U CERN-U.	16
Franka Miriam Brueckler DRUŽBA HIGGSOVA BOZONA.	20
Sven Adam Ewin LEDERMANOVA KOB.	25

Descriptio Croatiae

Srećko Božičević ZLA KOB OMBLE.	26
Ivana Jurčić U POTRAZI ZA STARIM JELŠANSKIM VRTOVIMA.	34

Putovnica

Ivana Peruško OBEZVRIJEĐENA SJEVERNA LJEPOTICA.	38
--	----

Hrvati u svijetu nekad i danas

Vjeran Kursar HRVATI U GRADU NA BOSPORU.	42
---	----

Povjesnica

Radoslav Katičić NAŠA STARA VJERA.	50
---	----

Obljetnice – Viktor Vida

Cvjetko Milanja	
VIKTOR VIDA – KAZNA JEZIKOM	58
Vinko Brešić	
NACIONALNI KONTEKST EMIGRANTSKE HRVATSKE REVIJE	62
Mario Kolar	
VIDIN POVRATAK U DOMOVINU	65
Ivo Lendić	
TRAGIČNA SMRT VIKTORA VIDE	68

Obljetnice – Dunja Vejzović

Zlatko Madžar	
DUGO TRAGALAČKO I UMJETNIČKO PUTOVANJE DUNJE VEJZOVIĆ	74

Razgovor

Razgovor s Darkom Gašparovićem	
TEATROLOŠKI RAD ZAPOČET U ZATVORU	82

Neobjavljena hrvatska književnost

Maša Kolanović	
TRANZICIJSKI RITMOVI ZLOČINA	88
Nada Gašić	
ČETIRI PLAMENA, LED	90

Altera

Zdenko Kremer	
KAKO SE RJEŠAVAJU MATEMATIČKI ZADACI	93

Recenzije, osvrti i prikazi skupova

Jasmina Vojvodić	
KNJIŽEVNOST O SNOVIMA	96
<i>Prostori snova</i> , ur. Živa Benčić i Dunja Fališevac	
Mario Kolar	
BOGUDANI ŽIVOTI	100
Ivan Golub: <i>Običan čovjek</i>	
Silva Kalčić	
POVIJEST UMJETNOSTI KAO OTVORENI PROJEKT	103
Milan Pelc: <i>Povijest umjetnosti u Hrvatskoj</i>	
Tena Mužević	
SVEVREMENSKA SNAGA ZRINSKIH U BRISANJU KULTURNIH GRANICA	106
Zbornik <i>Susreti dviju kultura: obitelj Zrinski u hrvatskoj i mađarskoj povijesti</i>	

Kazalo

Branimir Čilić: portreti
A. G. Matoša, 2014.

Tema broja: Stota obljetnica smrti Antuna Gustava Matoša

Filip Kozina		
O MATOŠU I PRAVAŠTVU, A I O NAMA DANAS...		4
Andrea Milanko		
STARA PJESMA I NOVO STARO DOBA		15
Boris Senker		
ZGODIMIČAN I NEZGODAN KAZALIŠNI KRITIČAR		18
Sanja Majer-Bobetko		
MATOŠEV ŽIVOT S GLAZBOM		21
Krešimir Bagić		
POLEMIČKI STIL A. G. MATOŠA		25
Krešimir Nemec		
MATOŠ U NOVOJ TEORIJSKOJ VIZURI		31

Descriptio Croatiae

Josip Bratulić		
VELEBIT – VELIKA TEMA HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI		34
Helena Knifić Schaps		
TRADICIJSKA ARHITEKTURA VELEBITA: GRADNJA KOJU JE PROIZVELA SVRHA		46
Ana Lemić		
VELEBIT I TRAG ČOVJEKA		58

Razgovor

- Nikica Gilić i Anita Končar**
OD MATOŠOFILJE I POLITIČKE POLEMIKE DO FILMOLOGIJE 66
Razgovor s profesorom filmologije Hrvojem Turkovićem

Obljetnice

- Laura Šakaja**
POČETCI SVEUČILIŠNE NASTAVE GEOGRAFIJE U HRVATSKOJ 72
130. obljetnica studija geografije na Sveučilištu u Zagrebu
- Jelena Knešaurek Carić**
GLAZBA ZA SLUŠANJE, GLAZBA ZA GLEDANJE I GLAZBA 75
ZA DRUŽENJE
40. obljetnica Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog

Jezikoslovnica

- Ljudmil Spasov**
POVIJESNE PARALELE I POUKE 81

Neobjavljena hrvatska književnost

- Damir Pešorda**
NOVOPOVIJESNI ROMAN HRVOJA HITRECA 86
- Hrvoje Hitrec**
ŠPILBERK 88

Kronika

- Flora Turner-Vučetić**
DOBRO NAM DOŠLA, HRVATSKA 94
- Ljerka Dulibić i Iva Pasini Tržec**
ZBIRKA BISKUPA STROSSMAYERA I OSNUTAK DANAŠNJE 99
STROSSMAYEROVE GALERIJE STARIH MAJSTORA

Povjesnica

- Gojko Borić**
VIŠEDIMENZIONALNA POVIJEST RATNOG USTAŠTVA 105

Recenzije, osvrti i prikazi skupova

- Ljiljana Dobrovšak**
SVEOBUHVAATAN PRIKAZ ŽIVOTA NA JEDNOM PODRUČJU 110
Gospić: grad, ljudi, identitet, urednik Željko Holjevac

Kazalo

Most u Slavenskom Brodu

Tema broja: Mostovi

Zdenko Samaržija SULEJMANOV MOST U OSIJEKU	4
Krešimir Nemeć ANDRIĆEVI MOSTOVI, ČUPRIJE I KRIVE DRINE	10
Dragan Damjanović POČETCI GRADNJE ARMIRANOBETONSKIH MOSTOVA U HRVATSKOJ I VUKOVARSKI ARHITEKT FRAN FUNTAK	16
Mladen Barać MOST IZMEĐU DVA BRODA 1991–1992.	22
Branka Šeparović PELJEŠKI MOST	27

Izvorišta

Radoslav Katić NAŠA STARA SVETOST	33
---	----

Hrvatska književna baština

- Andrea Radošević**
 PREDJELIMA HRVATSKE SREDNJOVJEKOVNE KNJIŽEVNOSTI 45

Hrvatska pravna baština

- Marko Petrak**
 RIMSKA PRAVNA BAŠTINA U HRVATSKOJ 52

Neobjavljena hrvatska književnost

- Julijana Matanović**
 ČUVAR PRIČA 58
- Josip Mlakić**
 BEZDAN 60

Povjesnica

- Ante Nazor**
 POVIJEST I POVJESNICA, PRAVO I PRAVDA 64
 Osvrt povjesničara na proces temeljem uzajamne tužbe Hrvatske
 i Srbije za genocid pred Međunarodnim sudom pravde u Haagu
- Andrija Hebrang**
 RAT U KOJEM JE BILO MNOGO VIŠE CIVILNIH
 NEGO VOJNIH ŽRTAVA 72
 Zločini nad civilima u srpsko-crnogorskoj agresiji na Republiku Hrvatsku

Descriptio Croatiae

- Magda Sindičić**
 RIS – AUTOHTONI PRIPADNIK HRVATSKE FAUNE 81

Obljetnice

- Vinko Grubišić**
 O HRVATSKOM JEZIKU U GODIŠNJAKU HRVATSKE AKADEMIJE
 AMERIKE *JOURNAL OF CROATIAN STUDIES* 84
 Prigodom šezdesetogodišnjice Hrvatske akademije Amerike

Recenzije, osvrti i prikazi skupova

- Igor Šipić**
 PJESNIČKA PLOVIDBA MEDITERANOM 92
- Branka Hlevnjak**
 IVAN ŠVERTASEK – IZMEĐU MAŠTE I KONSTRUKCIJE 94

Kazalo

VELIKI RAT IZ PTIČJE I ŽABLJE PERSPEKTIVE

Nevio Šetić

Svijet u stvarnosti svoje prve globalne zaraćenosti 4

Filip Hameršak

Veliki rat »odozdo« u hrvatskim autobiografijama 14

STAJALIŠTA O GLAVNIM ODREDNICAMA HRVATSKOG IDENTITETA PRIJE I U VRIJEME VELIKOG RATA

Ljubomir Antić

Prvi svjetski rat i hrvatsko jugoslavenstvo 17

Franjo Šanjek

Crkva katolička u Hrvata i nadnacionalno Austro-Ugarsko Carstvo 22

Nataša Bašić

Jezični identiteti nesrpskih naroda u velikosrpskom programu državnoga sjedinjenja 28

Zlatko Matijević

Dr. Ivo Pilar o Prvome svjetskom ratu 38

POSLJEDICE RATA: STUDIJE DVAJU SLUČAJEVA

Mira Kolar-Dimitrijević

Agrarna reforma u Hrvatskoj nakon Prvoga svjetskog rata 44

Nevio Šetić

Posljedice Prvoga svjetskoga rata u Istri 51

ZABORAVLJENA KNJIŽEVNOST

Mario Kolar

Preživjeti rat jedino radi književnosti 56

Priredio: Filip Hameršak

Priče veterana 59

SVJEDOKINJA VREMENA

Uvodna bilješka: Mirjana Polić Bobić, razgovor vodio: Darko Till

Sjećanja Nede Prpić Gamiršek na život u Zagrebu između dvaju svjetskih ratova 70

RATNA SVAKODNEVICA

Zdenko Samaržija

Slavonska ratna svakodnevica 80

VELIKI RAT NA FILMU I HRVATSKA FILMSKA UMJETNOST

Bruno Kragić

Pokretne slike kaosa 84

NOVI POGLEDI NA VELIKI RAT

Gojko Borić

Neki zapadni povjesničari o uzrocima Prvoga svjetskoga rata 90

Jasna Zanić-Nardini

Panorama Europe u rasulu – novija literatura o Prvome svjetskom ratu na engleskom jeziku 100

RECENZIJA

Boris Blažina

Dvostruki počasni doktorat Zagrebačkoga sveučilišta nadvojvodi Eugenu Habsburško-Lotarinškom i generalu Svetozaru Borojeviću 104
Ivan Mirnik: *Dvostruki počasni doktorat Zagrebačkoga sveučilišta 1916. godine, Zagreb, 2012.*

Kazalo

TEMA BROJA: BILJE OKO NAS

Dario Hruševar

Položaj i razvoj botanike u razdoblju antike i ranoga srednjeg vijeka 4

Biserka Juretić

Što je to botanički vrt? 8

Sanja Kovačić

Hrvatski botanički vrtovi i »Tjedan botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske« 12

Božena Mitić

Invazivne biljke 14

Darko Mihelj

Vilinski vrtići iz bajki – bilinski svijet Dabarskih kukova na Velebitu 18

Božena Mitić

Perunike – božanski cvjetovi 23

Nina Vuković

Orhideje – kraljice cvijeća 28

HRVATSKA BAŠTINA

Jasminka Najcer Sabljak i Silvija Lučevnjak

Neistraženo blago hrvatskog plemstva 30

Jelka Vince Pallua

Tragovi praslavenske sakralnosti svadbenoga obrednog scenarija u međimurskoj svadbenoj dramskoj igri *Baba gljive brala* 38

OBLJETNICE

Ivan Jurković

Tadija Smičiklas 44

Sanja Majer-Bobetko

Glazbeni svijet Ivana Zajca 51

Nikša Stančić

Ivan Mažuranić i projekt austro-hrvatske nagodbe 56

STARA ŠTIVA, NOVA ČITANJA

Cvjetko Milanja

Ivan Goran Kovačić – pannaturist 59

POGLEDI

Dragica Hammer-Tomić

Meštrovićeva razmišljanja o Europskoj uniji 63

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

Đuro Vidmarović

Tradicija u suvremenom ruhu 67

Damir Pešorda

Muškarci u suterenu 68

PUTOPIS

Bojka Tanhofer-Miličić

Zapisano na vodi: Hong Kong, Macau i Zmajev zaljev 71

RECENZIJE, OSVRTI I PRIKAZI SKUPOVA

Josip Vrandečić

Europski *empire* u trogirskom paviljonu 77

Tihomila Težak-Gregl

Tko su i kakvi bili kneževi željeznoga doba? 81

Zoran Ladić

Vrana – prikriveno blago širega zadarskog zaleđa 83

Maša Kolanović

Ambivalencije oko socijalističke modernosti 86

Kazalo

TEMA BROJA: SREDNJOVJEKOVLJE

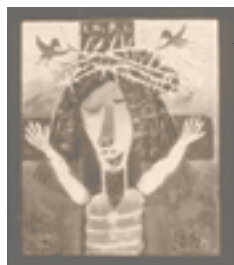
- 4 **Franjo Šanjek** Duhovni profil hrvatskoga kršćanstva u srednjem vijeku
- 6 **August Kovačec** Pisani jezici hrvatskog srednjovjekovlja
- 8 **Lujo Margetić** Identifikacija zemalja *Ungaria*, *Mesia*, *Sclavonia* u ispravi ugarskoga kralja Ladislava (1091)

- 10 **Franjo Šanjek** Redovništvo
- 13 **Franjo Šanjek** O benediktincima i Hrvatima
- 16 **Franjo Šanjek** Knjiška kultura hrvatskog srednjovjekovlja
- 21 **Vanda Kraft Soić** Sveti Jeronim i Hrvati
- 24 **Ante Gulin** Kaptoli, *vjerodostojna mjesta (loca credibilia)*
- 26 **Franjo Šanjek** Katedralna škola u Zagrebu, prvi viši studij u Hrvatskoj
- 28 **Franjo Šanjek** Božić u hrvatskom srednjovjekovlju
- 30 **Franjo Šanjek** Brak u hrvatskom srednjovjekovlju
- 31 **Franjo Šanjek** Reimski evanđelistar ili *Texte du sacre*
- 32 **Franjo Šanjek** Dubrovčanin Ivan Stojković i početci europskoga humanizma

IN MEMORIAM

- 36 **Tonko Maroević** Sklon disanju, sklonjen u pisanju
Povodom smrti Zvonimira Baloga
- 38 **Zvonimir Balog** Zvijezde ne gore uzalud
Izbor iz neobjavljene knjige pjesama

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- 46 **Dubravka Oraić Tolić** Kad gosti dođu u prozu
- 48 **Haira Lacmanović Heydenreuter** Ruski gost

PRIRODOSLOVLJE

- 50 **Ogren Variola** Zemlja – nemirni planet

POVJESNICA

- 54 **Stanko Andrić** Od Iloka do Rima: talijansko putovanje Nikole Iločkoga
62 **Goran Đurđević** Luči promjene
Rani srednji vijek Požeške kotline

IZ POVIJESTI MATICE HRVATSKE

- 68 **Dubravka Luić Vudrag** Iz povijesti Hrvatske revije

DESCRIPTIO CROATIAE

- 80 **Petra Biskup** Ljetnikovci predjela Gruž u Dubrovniku
Urbani kontekst i pretpostavke za obnovu

RECENZIJE, OSVRTI I PRIKAZI SKUPOVA

- 86 **Branko Jozić** Otvorena vrata u djelo Andrije Buvine
Međunarodni znanstveni skup *Vratnice Andrije Buvine u splitskoj katedrali: 1214–2014*. (Split, 23. i 24. rujna 2014)

- 89 **Drago Miletić** Stari gradovi Bosne i Hercegovine
Ferhad Mulabegović (urednik), *Stari gradovi Bosne i Hercegovine*, Nacionalni komitet ICOMOS-a u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2012.

- 92 **Ivana Buljubašić** Kolekcioniranje putovanja, pijeska i čitanja
Jasna Horvat, *Antiatlas*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2014.

- 94 **Sanja Cvetnić** Vivano li Croati!
Daniel Premerl, *Bolonjske slike hrvatske povijesti: Politička ikonografija zidnih slika u Ilirsko-ugarskom kolegiju u Bolonji*. Zagreb: Leykam international, 2014.

- 96 **fra Vicko Kapitanović** Putopisi njemačkih hodočasnika
Krešimir Kužić, *Hrvatska obala u putopisima njemačkih hodočasnika XIV.–XVII. st.* Split, Književni krug, 2013.

- 98 **Helena Sablić Tomić** Intrigantan povijesni krimić
Dino Milinović, *Skriveno*, Meandarmedia, Zagreb, 2013.

- 99 **Ante Stamać** Stoljeća hrvatske književnosti, živi temelj hrvatske kulture
August Cesarec, *Izabrana djela II*. (550 str.). Knjiga br. 126. Priredio Milan Mirić. Uredio Ante Stamać. Matica hrvatska, 2015.

Kazalo

TEMA BROJA: ODNOSI TURSKE I HRVATSKE

4 **Nenad Moačanin** Croato-Turcica: pregled povijesne interakcije

14 **Lovorka Čoralić** Sinjska bitka 1715. godine u svjetlu mletačkih arhivskih vrela

18 **Stipe Botica** Tristota obljetnica *Sinjske alke*

26 **Josip Vrandečić** Kružičev Klis – uskočki Siget na Jadranu

29 **Radoslav Zaradić** Pred 300. obljetnicu od odlaska Osmanlija – imotska ranosrednjovjekovna tvrđava Topana

35 **Zdenko Samaržija** Slavonski fragmenti

42 **Vesna Miović** Dubrovačka Republika – ogledalo zbivanja u Osmanskom Carstvu 18. stoljeća

46 **Vjeran Kursar** Franjevci i katoličanstvo u Osmanskoj Bosni i Turskoj Hrvatskoj u predmodernu doba (15–18. stoljeće)

56 **Mirjana Polić Bobić** Dubrovnik, uho dvaju sukobljenih svjetova
O tajnim dojavama španjolskom Dvoru iz Dubrovačke Republike o Turcima u XVI. stoljeću

64 **Vinicije Lupis** Jaketa Palmotić Dionorić, dubrovački plemić, književnik i diplomat željezna srca
Ulomak diplomatskog izvješća Jakete Palmotića

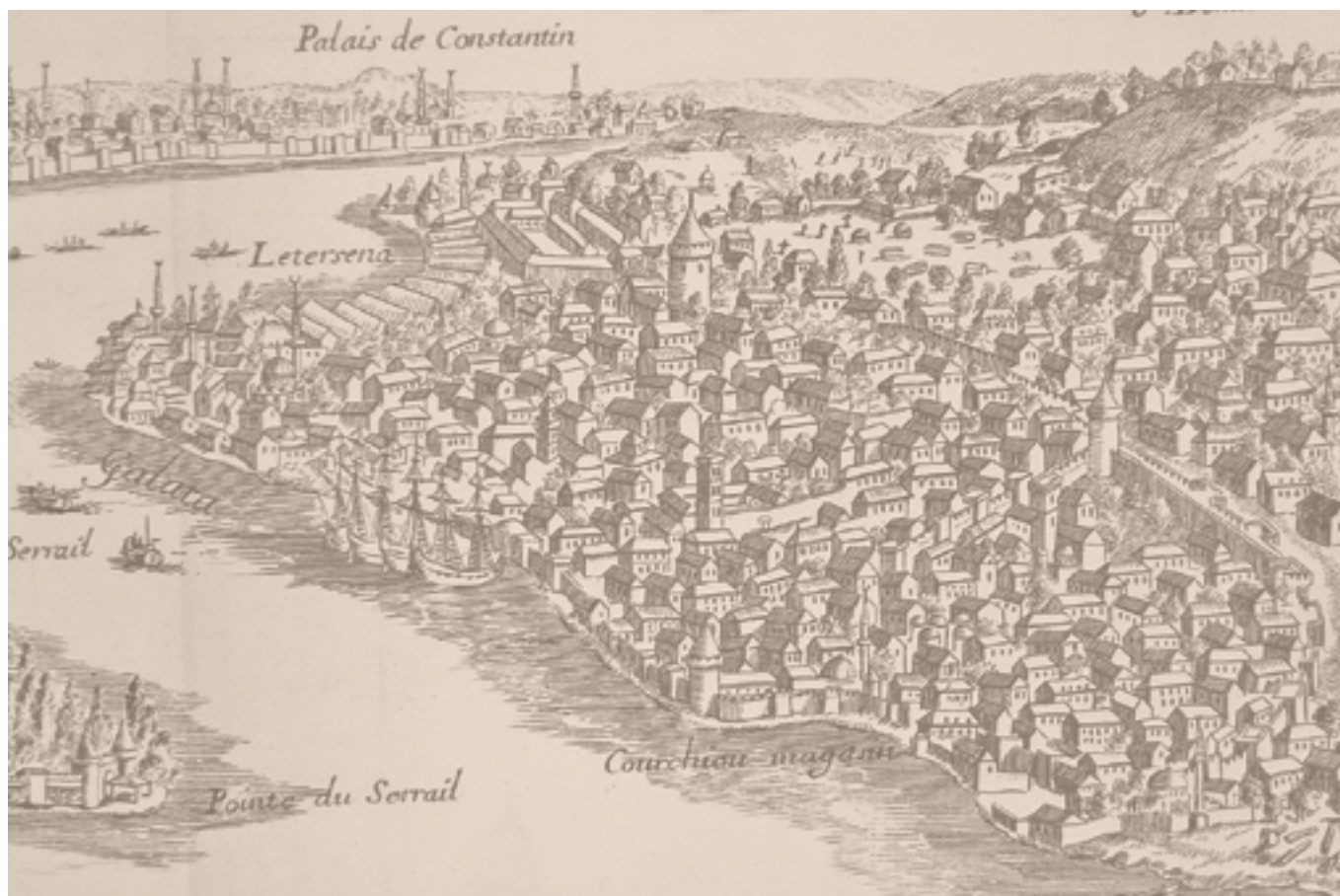
78 **Berislav Majhut** Predodžbe muslimana u hrvatskom povijesnom romanu za djecu i mladež

86 **Dubravka Brezak-Stamać** Poslanice u stihu – svjedočanstvo dramatičnoga opstanka

93 **Milovan Tatarin** Dva sultana: Osman i Mustafa

96 **Zlatko Karač** Mjesta islamske molitve
Osmanske džamije, tekije i mezari u Hrvatskoj

Kazalo

- 4 **Ivica Mandić**
Vojna operacija »Oluja« 1995.
Podsjetnik na slijed događaja iz vojnostrateškog očišta

- 14 **Božidar Petrač**
Hrvatski krici u europskom krajoliku
Hrvatska ratna poezija 1991–1992.

- 18 **Dubravka Oraić Tolić**
Pamćenje Vukovara
Hrvatska traumatska proza na prijelazu 20. i 21. stoljeća

- 22 **Iva Beljan**
Znakovi u pustoj zemlji
Bilješke o pripovjednom opusu Josipa Mlakića

- 25 **Josip Mlakić**
Nepoznati iz Nord Expressa

- 28 **Sanja Nikčević**
Odjeci Domovinskog rata u hrvatskom kazalištu i drami
Hrvatsko kazalište i drama o Domovinskom ratu ili
od katarze koja uzdiže dušu do kritike društva

- 36 **Snježana Pavičić**
Od informacije i apela do poziva u vojsku
Hrvatski ratni plakat 1991–1995.

- 40 **Boris Ljubičić**
Cijela naša...

- 46 **Branka Hlevnjak**
Skulpture Renate Vranyczany Azinović

- 50 **Milan Bešlić**
Kiparsko stablo Kuzme Kovačića
Ogled o koncepciji retrospektivne izložbe 2013. godine u Modernoj
galeriji u Zagrebu i Galeriji umjetnina u Splitu

- 56 **Tvrtko Andrija Mursalo**
Malik Ayaz Sultani ili po Vladimiru Mažuraniću »Melek
Jaša Dubrovčanin u Indiji godine 1480.–1528.«

- 61 **Artur R. Bagdasarov i Vinicije B. Lupis**
Hrvatska i Armenija – kulturni most prijateljstva

- 65 **Željko Brguljan**
Ex voto bokeljskih pomoraca u riznicama
Kotorske biskupije

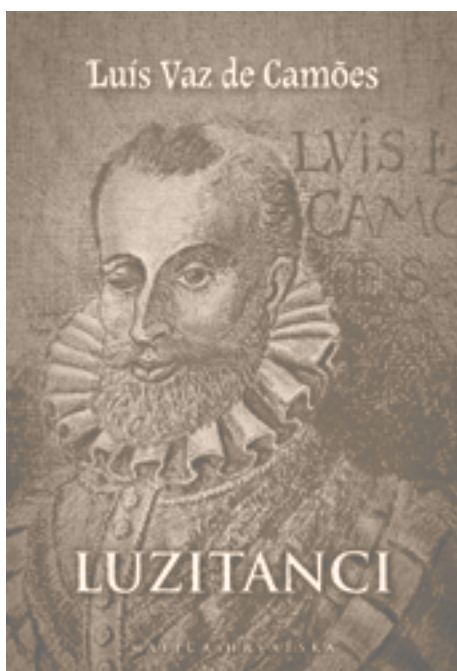
- 75 **Tanja Tarbuk**
Camões, pjesnik ljubavi i bitaka
U povodu Tomasovićeve prijevoda *Luzitanaca*, jednoga
od najvećih europskih epova

- 79 **August Kovačec**
Matica hrvatska dobila je svoju enciklopediju
Enciklopedija Matice hrvatske. Iz književne, kulturne, društvene
i političke povijesti Hrvatske 1842–2004. A – G. Zagreb, MMXV.

- 81 **Sanja Knežević**
Čarolija riječi
Čitanje dviju novih knjiga Irene Vrkljan – *Koračam kroz sobu*
(pjesme) i *Protokol jednog rastanka* (romansirani zapisi),
u izdanju Naklade Ljevak 2014. i 2015. godine

- 83 **Sanja Majer-Bobetko**
Povijesno putovanje hrvatskom umjetničkom popijevkom
Koraljka Kos, *Hrvatska umjetnička popijevka. Povijesna i
analitička motrišta*, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2014.

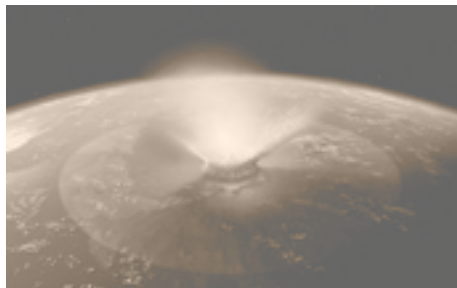

- 85 **Davor Šalat**
Srebrni jubilej
Pjesnička smotra *Croatia rediviva* ča-kaj-što u Selcima na Braču

- 87 **Sanda Lucija Udier**
Kojim jezikom govore reklame?
Diana Stolac i Anastazija Vlastelić, *Jezik reklama*, Hrvatska
sveučilišna naklada i Filozofski fakultet u Rijeci, 2014.

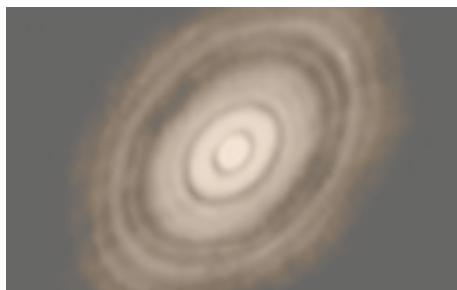
- 89 **Samanta Paronić**
Dinamična stvarnost dalmatinskoga
i istarskoga prostora u »dugome« XIX. stoljeću
Marko Trogrlić – Nevio Šetić, *Dalmacija i Istra u 19. stoljeću*,
Leykam international, Zagreb, 2015.

Kazalo

TEMA BROJA: SVEMIR IZ HRVATSKE

- 4 **Goran Gatalica**
Betlehemska zvijezda
Mit ili potraga za stvarnom pojavom iz vremena
Kristova rođenja
- 7 **Goran Gatalica**
»Stihi kajkavije vu perihelu«
Ciklus kajkavskih pjesama
- 10 **Tatjana Kren**
Prošlost i sadašnjost hrvatske astronomije
- 18 **Roman Brajša**
Opservatorij Hvar
- 23 **Tihomir Marjanac i Dario Hrupec**
Hrvatska u svemiru i svemir u Hrvatskoj
- 29 **Dejan Vinković**
U potrazi za drugom Zemljom

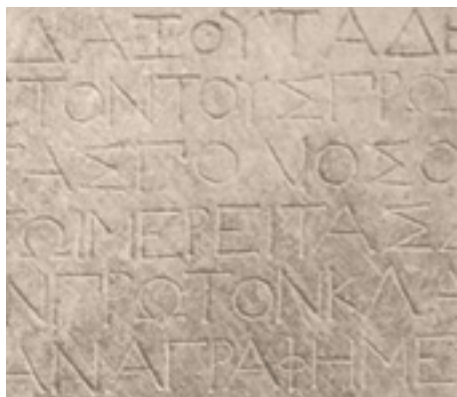
INFORMATIKA

- 32 **Zdenko Kremer**
Unix, Linux i slobodni softver

DESCRIPTIO CROATIAE: VINO U ŽIVOTU I KULTURI HRVATA

- 39 **Ljiljana Gašparec-Skočić**
Vinova loza i vino u povijesti, sadašnjosti
i budućnosti Hrvata
- 44 **Vinko Milat**
Vino u kulturi življenja

VISOKO ŠKOLSTVO

- 50 **Zdenko Kovač**
Najučinkovitija međunarodna akademska aktivnost
počinje na studijskoj razini
Osvrt na strategiju razvoja Sveučilišta u Zagrebu

HRVATSKE TEME IZ STRANIH PERA

- 59 **Gojko Borić**
Kroatofobija i kroatomanija

SVJETSKA BAŠTINA U VRTLOGU NOVIH RATOVA

- 65 **Dino Milinović**
Svjetska baština, strah od slike i »sudar civilizacija«
Uz rušenje hramova u antičkoj Palmiri

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- 70 **Ivan Bošković**
Zavičajni glas Stijepa Mijovića Kočana
- 71 **Stijepo Mijović Kočan**
Čovjek zlatnih ruka
- 74 **Damir Pešorda**
Lirika neretvanskoga tla
- 76 **Stjepan Šešelj**
Pjesme

PUTOPIS

- 81 **Dubravka Oraić Tolić**
Svadba u Kani Galilejskoj

HRVATSKA PRIJEVODNA KNJIŽEVNOST

- 88 **Dante Alighieri**
Božanstvena komedija. Raj, XXV. pjevanje
Preveo Mirko Tomasović

RECENZIJE I PRIKAZI SKUPOVA

- 92 **Tonko Maroević**
Tamne rečenice za mračni svijet
Drago Štambuk: *Nedovršeno stvaranje svijeta*, DHK, Zagreb, 2014.
- 94 **Nella Arambasin**
Europski značaj Hrvatske
Gabrijela Vidan: *La Croatie, son histoire culturelle, ses liens avec l'Europe*, L'Hartmann, Pariz, 2014.

Kazalo

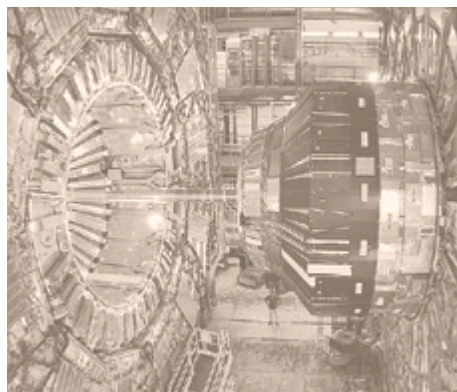
TEMA BROJA: SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ

- 4 **Filip Kozina**
Mladi Kranjčević i pravaštvo
Od *Zavjeta* do odlaska u Mostar
- 12 **Dubravko Jelčić**
Kranjčević u Bosni i Hercegovini
Dvadeset i dvije godine: 1886–1908.
- 15 **Andrea Milanko**
Matoš, Kranjčević i negativna pedagogija

POVJESNICA

- 18 **Boris Blažina i Filip Hameršak**
Hrvatskim tragovima po Sočanskom bojištu
Prilog otkrivanju memorijalne baštine Prvoga svjetskog rata

HRVATSKA I SVJETSKA ZNANOST

- 26 **Daniel Denegri**
Big Bang i veliki hadronski sudarač
Početci znanstvene kozmologije, geneza *Big Bang* modela

DESCRIPTIO CROATIAE:

HRVATSKE ŠUME I ŠUMARSTVO NEKAD I DANAS

- 35 **Igor Anić**
Dvjesto pedeset godina hrvatskog šumarstva
- 40 **Miroslav Harapin**
Zaštita šuma nekad i danas
- 46 **Davorin Kapec**
Privatne šume Grada Zagreba nekad i danas

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- 51 **Strahimir Primorac**
Fascinacija zbiljom
Obiteljski roman Ratka Cvetnića
- 53 **Ratko Cvetnić**
Nadam se da je najgore prošlo
Ulomak iz romana u nastajanju

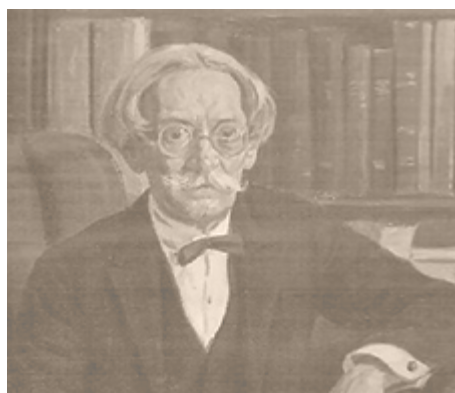
RECENZIJE, OSVRTI I PRIKAZI SKUPOVA

- 59 **Ivana Buljubašić**
Šumom, zatim rijekom pa natrag u poeziju
Anka Žagar: Pjevaju razlike tihotapke, Meandar media, Zagreb, 2015.
- 61 **Polina Korol'kova**
Prva ruska monografija o povijesti hrvatske književnosti
20. stoljeća
- 63 **Snježana Drevenšek**
Franjo Dugan st.
Skladatelj, orguljaš, obrađivač, glazbeni pisac i kritičar

Kranjčević sa svojom ženom
Elom rođ. Kašaj

Kazalo

TEMA BROJA: ISELJENIŠTVO

- 4 **Tvrtko Andrija Mursalo**
Hrvati Južne Afrike u Drugom svjetskom ratu
- 7 **Gojko Borić**
Koliko je hrvatsko iseljništvo priznato i osporavano u svojoj domovini
- 14 **Marc Gjidara**
Hrvatska zajednica Francuske, solidarnost Francuza i mobilizacija intelektualaca u prilog Hrvatskoj tijekom rata
Podsjetnik na solidarnost izvandomovinske Hrvatske u vremenu Domovinskog rata

HRVATI U SVIJETU

- 18 **Lovorka Čoralić**
Zasluzna Mlečanka bokeljskoga podrijetla
Službenica Božja Ana Marija Marović (1815–1887)

HRVATSKA I SVIJET

- 22 **Drago Štambuk**
Kuća japansko-hrvatskoga prijateljstva: primjer hrvatske arhi-diplomacije
Kronika jednog pothvata

OBLJETNICE

- 27 **Zvonimir Jakobović**
Oton Kučera – predsjednik Matice hrvatske i prvi promicatelj radija u Hrvatskoj
Uz devet desetljeća radija u Hrvatskoj

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- 33 **Davor Šalat**
Maniristički ljubavni dijalog
O pjesmama Gordane Varošaneć-Škarić

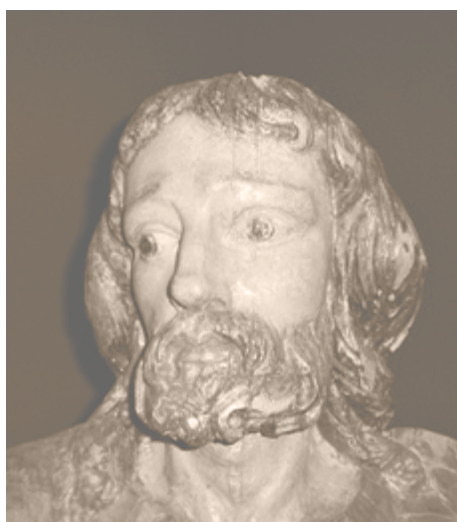
35 **Gordana Varošaneć-Škarić**
Pjesme

41 **Ivana Buljubašić**
Skica za portret djevojke pred Arheološkim muzejom
Nove pjesme Irene Vrkljan nastavljaju poetičke i tematske smjernice već prokušane u njezinu pjesničkom i proznom pismu

43 **Irena Vrkljan**
Pjesme, nepjesme

DESCRIPTIO CROATIAE

46 **Jelena Milković**
O podzemnom svijetu ličkoga krša
Pećinski park Grabovača u perušićkom kraju

RECENZIJE I PRIKAZI SKUPOVA

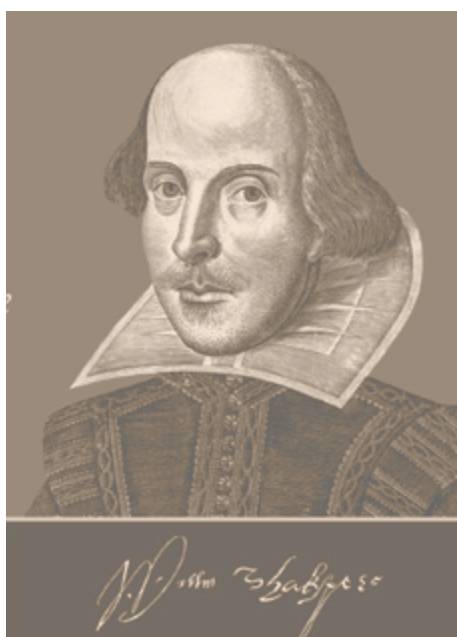
51 **Ante Vranković**
Virtuoz baroknoga kiparstva
Figura i ornament – *Johannes Komersteiner i njegov krug*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 10. ožujka – 17. travnja i Narodna galerija, Ljubljana, 15. lipnja – 25. rujna 2016.

55 **Martina Valec-Rebić**
Shakespeare i Matica hrvatska
William Shakespeare i Matica hrvatska. Prijevodi djela Williama Shakespearea u izdanjima Matice hrvatske, Ogranak Matice hrvatske u Križevcima, Križevci, 2016.

59 **Domagoj Knežević**
Hvalevrijedan rad te velika pomoć svima zainteresiranima u potrazi za podacima iz toga povijesnog razdoblja
Marija Sentić: *Kronologija Republike Hrvatske 1990.–1998.*, Školska knjiga – Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2015.

61 **Marijana Tomić**
Tržišna i kulturna uloga nakladništva u kontekstu kreativne industrije
Nives Tomašević: *Kreativna industrija i nakladništvo*, Naklada Ljevak, 2015.

63 **Josip Faričić**
The Geography of Croatia (Geografija Hrvatske) – opširna monografija i prvi sveučilišni udžbenik nacionalne geografije
Damir Magaš: *The Geography of Croatia*, Sveučilište u Zadru, Meridijani, Zadar, Samobor, 2015.

Kazalo

TEMA BROJA: Podrijetlo i razvitak naziva Vlah

- 3 **August Kovačec**
Podrijetlo i razvitak naziva Vlah, Vlasi
(vlah, vlasi), vlaški

POVIJEST I SUVREMENOST

- 10 **Jevgenij Paščenko**
Krim
povijesni, etnički, politički

MEDICINA U PROŠLOSTI

- 21 **Zlata Blažina Tomić i Vesna Blažina**
Dubrovnik, preteča javnih zdravstvenih
mjera u Europi
Bitka protiv kuge, 1377. do 1533.

OBLJETNICE: Shakespeare i Cervantes

- 27 **Boris Senker**
Shakespeare pod zvjezdanim nebom
dubrovačkim i zagrebačkim
- 31 **Mirjana Polić Bobić**
Miguel de Cervantes Saavedra ili o
čežnji za uljuđenim razgovorom

IN MEMORIAM: Slobodan Novak (1924 – 2016)

- 36 **Pavao Pavličić**
Slovo na ispraćaju na Mirogoju
- 37 **Mira Muhoberac**
Slobodan Novak i hrvatska šutnja

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- 44 **Mario Kolar**
Koliko različitosti čovjek može podnijeti?
Iščekujući najiščekivaniji roman godine –
Ciganin, ali najljepši Kristiana Novaka
- 45 **Kristian Novak**
Pakao bijega

DESCRIPTIO CROATIAE

- 50 **Jadran Jeić Baguzëj**
Gusle u Žuljani na poluotoku Pelješcu

RECENZIJE I PRIKAZI SKUPOVA

- 59 **Dario Škarica**
Uklesana riječ – nov pristup
Meštrovićevu kiparstvu
Dragica Hammer-Tomić: *Sveto i tragično u
kiparstvu Ivana Meštrovića*, Ex libris, Zagreb,
2015.
- 62 **Ivan Bošković**
Kreativna punina
Helena Sablić Tomić: *Skriveno u oku*, Naklada
Ljevak, Zagreb, 2015.
- 64 **Kristina Grgić**
Kanon hrvatskoga pjesništva na
engleskome jeziku
The Canon of Croatian Poetry 1450–2000,
priređivači i prevoditelji Ivo i Vinka Šoljan, The
Edwin Mellen Press, Lewiston – Lampeter, 2015.
- 66 **Zdenko Samaržija**
Portreti ocvalih dama
Uz izložbu crteža Frigyesa Kóniga (Zagreb,
svibanj 2016)

Kazalo

TEMA BROJA: ISELJENIŠTVO

- 4 **Jelena Šesnić**
Hrvatsko-američko pismo u globalnome kontekstu
- 10 **Vinko Grubišić**
Proučavanje i podučavanje hrvatskoga jezika u Sjevernoj Americi i Australiji

INTERVJU

- 16 Andrija Rusan: Obnovljivi izvor kreativne energije
Razgovarao: Željko Žutelija

KULTURNA KRONIKA

- 24 **Zorica Vitez**
Smotre folklor, simboli identiteta i politika

KLASIČNA GLAZBA

- 30 **Zdenka Weber**
Varaždinske barokne večeri
– nakon 46 godina postojanja
Stalni uspon kvalitete hrvatskoga nacionalnog festivala

JEZIKOSLOVNA ISTRAŽIVANJA

- 36 **Bojan Marotti**
Nadslovci u Vitezovićevu *Lexiconu*
Uz knjigu: Bojan Marotti, *Značenje nadslovaka u Vitezovićevu »Lexiconu«*, sv. I–II, ArTresor naklada, Zagreb, 2013.

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- 44 **Jagna Pogačnik**
A onda je Marina krenula punom parom....
- 46 **Marina Vujčić**
Odlomak iz romana radnog naslova »Ispod kože«

OBLJETNICE U KULTURI ZAPADA

- 52 **Vinko Grubišić**
Dada – nakon stotinu godina

RECENZIJE I PRIKAZI SKUPOVA

- 56 **Andrijana Kos-Lajtman**
'Magični kvadrat' romana: *Vilijun*, prvi hrvatski QR roman
Jasna Horvat, *Vilijun*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2016.

- 59 **Tonko Maroević**
Stihovima ususret (a usput)
Višnja Machiedo, *Kišobran u nebu*, Hrvatska sveučilišna naklada,
Zagreb, 2015.

- 61 **Tonko Maroević**
Prisno nemjesto, čilo nepostojanje
Ervin Jahić, *Nemjesto*, izdanje h. d. p., Zagreb, 2015.

- 63 **Ivana Buljubašić**
Interferencije u sjećanjima
Luka Bekavac, *Policijski sat: slutnje, uspomene*, Fraktura,
Zaprešić, 2015.

Čestit Božić
i sretno Novo ljetu
želi Vam
Matica hrvatska

175
mh
maticahrvatska
1842-2017.

Kazalo

TEMA BROJA: DEKLARACIJA O NAZIVU I POLOŽAJU HRVATSKOG KNJIŽEVNOG JEZIKA

- 4 Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika
- 6 **Radoslav Katičić**
Sjećanja na dane nastajanja Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika
- 8 **August Kovačec**
Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga jezika u povijesnom kontekstu

- 17 **Josip Lisac**
Deklaracija i Dalibor Brozović
- 21 **Vinko Grubišić**
Pogledi na Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika u Sjevernoj i Južnoj Americi
- 29 **Gojko Borić**
Njemački odjeci borbe za priznanje hrvatskog jezika
- 34 **Nikolina i Filip Šimetin Šegvić**
Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika u udžbenicima povijesti i sintezama
- 38 **Dubravka Oraić Tolić**
Deklaracija – kulturni temelj hrvatske državnosti
- 40 **Prijepis teksta Jure Petričevića iz Hrvatske revije (1-2, 1967) povodom izlaska Deklaracije**
Nacionalni sukobi dominiraju političkim zbivanjem

RECENZIJE I PRIKAZI SKUPOVA

- 46 **Igor Fisković**
Od »Babilonske bludnice« do »najsajjnije luči svijeta«: Rim i kršćanska umjetnost
Dino Milinović: *Nova post vetera coepit: ikonografija prve kršćanske umjetnosti*, Zagreb, 2016.

48

Filip Katanić i Ivan Peček

Inspirativna knjiga sinteze povijesti znamenitih, a javnosti dosad nepoznatih Hrvata, od novovjekovlja do suvremenosti

Mijo Korade: *Istraživači novih obzorja: djelovanje hrvatskih misionara i profesora od 16. do 20. stoljeća*, Matica hrvatska, Zagreb, 2015., 423 str.

50

Jelka Petrak

Otvoreni pristup znanstvenim informacijama

Ivana Hebrang Grgić: *Časopisi i znanstvena komunikacija*. Zagreb: Ljevak, 2016.

52

Vjekoslava Jurdana

Svetac riječi u metamodernizmu – dobu autentičnosti
Drago Štambuk: *Hram u stijeni*. Uredio Antun Pavešković. Knjiga 182. Zagreb: Mala knjižnica Društva hrvatskih književnika, Društvo hrvatskih književnika, 2016.

54

Vlasta Markasović

Ponos i prkos slavonskoga čovjeka

Adam Rajzl: *Mornareva žena*, Đakovo–Osijek: Matica hrvatska, Ogranak Đakovo – DHK, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, 2007.

56

Dubravka Oraić Tolić

Zlatno žito brodskoga kulturnog polja

Ivan Stipić, Mirna Grubanović i Darija Mataić Agičić: *Leksikon brodskih pisaca*, Slavonski Brod: Gradska knjižnica Slavonski brod i Društvo hrvatskih književnika, 2016.

58

Gojko Borić

Jedna naša i dvije strane žene u hrvatskim (ne)prilikama

62

Darija Žilić

Ustrajnost promicanja zlatne formule hrvatskoga jezika
ča-kaj-što: 26. svehrvatska jezično-pjesnička smotra
Croatia rediviva

Kazalo

TEMA BROJA: ARHIVI

- 4 **Radoslav Zaradić**
O problemima arhivske službe u Hrvatskoj iz arhivističke perspektive
- 7 **Davor Marijan**
Znanost i arhivistika
- 10 **Marinko Vuković**
Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu
- 14 **Ladislav Dobrica**
Hrvatski državni arhiv
Središnja i matična arhivska ustanova u Republici Hrvatskoj
- 21 **Filip Šimetin Šegvić**
Fernand Braudel i Dubrovački arhiv
- 25 **Elvis Orbanić**
Povijest i baština Državnog arhiva u Pazinu

IN MEMORIAM MARKU VESELICI

- 28 **Ante Glibota**
Slovo za prijatelja

ZNANOST

- 33 **Daniel Denegri**
CERN, LHC i eksperimenti, CMS i Higgsov bozon u perspektivi (osobno i ne isključivo stručno stajalište)
U povodu 25. godišnjice CMS-a

NAŠA UMJETNOST U INOZEMNIM GALERIJAMA

- 44 **Radoslav Tomić / Milan Bešlić**
Hodočasnik u kiparstvu – hrvatski kipar Kuzma Kovačić

PUTOPIS

- 51 **Trpimir Vedral**
RIMSKE RAZGLEDNICE (I)
Znanost i umjetnost na visokoj nozi: nacionalne akademije i škole u Rimu

NEOBJAVLJENA HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- 60 **Damir Radić**
Apsolutni romantizam Milka Valenta
- 62 **Milko Valent**
Kreativno discipliniranje kaosa

RECENZIJE, OSVRTI I PRIKAZI SKUPOVA

- 68 **Gojko Borić**
Kako je Miroslav K. ponovno ušao na velika vrata stotimilijunskoga njemačkoga govornog područja
- 71 **Ivan Bošković**
Andrićev povratak u hrvatsku kulturu
Krešimir Nemeć: *Gospodar priče: poetika Ive Andrića*, Školska knjiga, Zagreb, 2016.
- 75 **Tim Lemac**
Čvrsto zagrljena poezija
Marina Katinić: *Ptica na ušću smoga*, Zaklada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Društvo hrvatskih književnika, Zagreb, 2016.
- 77 **Vlasta Markasović**
Doba tranzicije
Josip Cvenić: *Vožnja na mjestu*, Matica hrvatska Ogranak Osijek, Osijek, 2016.
- 79 **Ivana Buljubašić**
Kozmička peć kao metafora života
Jasna Horvat: *Atanor*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2017.

